

Verschenen	Knack.be
Auteur	Véronique Goossens
Datum	12 mei 2012

De ongemakkelijke waarheden over euthanasie

België is het enige land ter wereld waar er zowel een euthanasiewet bestaat, de palliatieve zorg wettelijk is geregeld, en we een wet op de patiëntenrechten hebben. En toch zijn er nog veel mensen die op een vreselijke manier overlijden.

Er bestaat volgens Wim Distelmans, een autoriteit op het vlak van palliatieve zorg en euthanasie, een manifeste onwetendheid over het actief beëindigen van het leven. Zowel bij de burger als bij de arts.

En hij is niet de enige die dat zegt. Een vaak voorkomende vraag: “Als ik een wilsverklaring voor euthanasie heb laten registreren in mijn gemeente, dan zal een arts mijn leven toch beëindigen als ik diep dement ben? “

Het antwoord luidt neen. Die verklaring geldt alleen voor een onomkeerbare coma. Om en bij de 30.000 wilsverklaringen zijn geregistreerd bij de gemeenten. Er zou tot op heden nog geen enkele arts die databank hebben geconsulteerd.

Kan je dan op geen enkele manier je leven laten stilleggen als je je verstand bent verloren door dementie, hersenmetastase, ernstig nierfalen of een ver gevorderde staat van aids? Ja, dat kan. Met een negatieve wilsbeschikking. Die zorgt er voor dat de sondevoeding wordt stilgelegd, zodat je na enkele weken uitdroogt en verhongert en je dus uiteindelijk sterft. Dat principe is juridisch afdwingbaar, via de wet op de patiëntenrechten.

Die negatieve wilsverklaring kan je om een of andere reden niet laten registreren bij uw gemeente.

Indien u niet wil dat uw leven nodeloos wordt verlengd, in die specifieke gevallen, doet u best het volgende: maak zowel een positieve als een negatieve wilsverklaring op en bewaar deze bij mensen die u vertrouwt en die voor u zullen opkomen als u het niet meer kan.

U denkt dat euthanasie een recht is? Dat is niet zo. Een arts kan weigeren om u de verlossende injectie toe te dienen. En dat is maar goed ook. Maar de arts hoeft u ook niet door te verwijzen. Daarom wil senator Marleen Temmerman een wetsvoorstel indienen dat de doorverwijsplicht regelt. Nu gebeurt het regelmatig dat het ziekenhuis (vooral de katholieke) voorstelt om palliatieve sedatie toe te passen. Daarbij brengt de arts de patiënt steeds dieper in slaap, tot de dood intreedt. Een pak eenvoudiger, want er zijn geen vervelende procedures, er is geen registratie en de artsen voelen zich daar vaak beter bij. En uiteindelijk is het resultaat toch hetzelfde.

Als u doodziek in bed ligt, zult u wellicht voor die optie kiezen. Maar wat velen niet

weten is dat die procedure niet altijd vlekkeloos verloopt. Sommige mensen zijn bijzonder taai, waardoor het pad naar de eeuwige rust langer duurt dan voorzien, en ze intussen toch weer helse pijnen doorstaan. De dosissen worden dan opgevoerd.

Dat gebeurt ook bij patiënten die vooraf niét hebben verzocht om geëuthanaseerd te worden, maar bewust kozen voor deze langzaam uitdovende techniek. Op dat ogenblik spreek je over levensbeëindiging zonder verzoek van de patiënt. En dat is een zware schending van de mensenrechten.

Het LEIF-artsenforum (Levens Einde Informatie Forum) krijgt ook regelmatig meldingen van vertragingen in ziekenhuizen. De terminaal zieke krijgt dan te horen dat zijn verzoek moet voorgelegd worden aan het ethische comité. Maar het kan een tijd duren voor dat comité weer samenkomt. Intussen ziet die patiënt nog dagen- of wekenlang af, tot hij uiteindelijk op natuurlijke wijze overlijdt.

De situatie is vaak zo schrijnend dat Wim Distelmans besloot om een euthanasiekliniek op te richten. Wie nergens gehoor vindt voor zijn eindelevensvragen kan terecht bij zijn ULteam (www.ULteam.be). Sinds begin dit jaar zijn er 60 dossiers in behandeling, intussen kregen 8 mensen er euthanasie.

Enkele sp.a-senatoren wilden de tiende verjaardag van de euthanasiewet aangrijpen om de wet te verfijnen. Het maatschappelijk draagvlak is groot genoeg, menen ze, omdat grosso modo drie kwart van de bevolking vindt dat euthanasie bij minderjarigen en wilsonbekwame dementen moet mogelijk worden. Het lijkt er echter op dat de politieke voorstanders nul op het rekest gaan krijgen. De Vlaams-christendemocratische leider Wouter Beke is voor een verstrenging van de wet. Namelijk dat bij euthanasie voortaan ook de nabestaanden moeten meebeslissen. Wat extra druk op hen legt. Aangezien CD&V electoraal gezien zelf in levensnood zit, zal die het debat over uitbreiding alvast niet kunnen tegenhouden.

Bij de Franstalige socialisten ligt dat anders. De numeriek sterke partij behoudt alles liever zoals het is. PS-senator Philippe Mahoux stelde het zo: het is gewoon niet wettelijk vast te leggen wanneer iemand dement genoeg is om zijn wilsverklaring te laten uitvoeren. In de media werd aangevoerd dat de PS vooral zijn moslim-achterban niet wil schofferen. Moeten we daaruit afleiden dat de moslimgemeenschap een verruimde euthanasiewet zal tegenhouden? Dat is te kort door de bocht.

In Franstalig België staan artsen heel anders tegenover euthanasie dan in Vlaanderen. Zo wordt daar dubbel zo vaak palliatieve sedatie toegepast. Van de 1.133 euthanasie-gevallen in 2011 zijn er ook "slechts" een vijfde in Wallonië uitgevoerd. Het is duidelijk dat ook dit maatschappelijke thema een diep communautaire tint draagt.

Alsof een uitbreiding van de wet een tsunami aan euthanasieaanvragen zou opleveren. Na tien jaar euthanasiewet zijn er in België vorig jaar 1.133 gevallen van actieve levensbeëindiging geregistreerd. Dat is 1 op de 100 overlijdens.

Véronique Goossens

Professor Peter Paul De Deyn (LEIFarts, dementiespecialist) en senator Marleen Temmerman zijn dit weekend te gast in Z-Talk Goossens.